

Examenul de bacalaureat național 2016

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

Varianta 10

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Procesul de demonstrare reprezintă:
  - a. teza din care conchidem fundamentul demonstrației
  - b. propoziția pe care urmează să o argumentăm
  - c. definițiile termenilor din componența demonstrației
  - d. raționamentul prin care deducem teza din premise
2. După numărul premiselor din care se obține concluzia, inferențele deductive pot fi:
  - a. deductive și inductive
  - b. valide și nevalide
  - c. mediate și imediate
  - d. generale și particulare
3. Termenii *Asia* și *Europa* ca specii ale genului *continent* se află în raport de:
  - a. încrucișare
  - b. contrarietate
  - c. contradicție
  - d. ordonare
4. Predicatul logic al propoziției “Toți infractorii sunt pedepsiți de lege” este:
  - a. sunt
  - b. sunt pedepsiți
  - c. pedepsiți de lege
  - d. lege
5. Erorile formale se produc atunci când:
  - a. argumentul este ambiguu din punct de vedere sintactic
  - b. întemeierea concluziei se face prin apel la forță
  - c. se încalcă regulile de validitate ale inferențelor deductive
  - d. se argumentează că propoziția este adevărată pentru că este adevărată
6. Termenul *generos* este din punct de vedere intensional:
  - a. general, vid, compus, pozitiv
  - b. simplu, relativ, pozitiv, concret
  - c. nevid, general, simplu, absolut
  - d. pozitiv, concret, absolut, simplu
7. Trecerea de la un număr determinat de cazuri la toate cazurile este definitorie pentru:
  - a. raționamentul deductiv imediat
  - b. raționamentul deductiv mediat
  - c. inducția incompletă
  - d. silogism

8. Concluzia inducției complete, din punct de vedere al valorii de adevăr, este:
- certă
  - probabilă
  - incertă
  - abstractă
9. Dacă termenului *gest spontan* i se elimină proprietatea *spontan*, atunci
- crește intensiunea termenului și extensiunea scade
  - intensiunea termenului scade și extensiunea crește
  - crește atât extensiunea termenului cât și intensiunea acestuia
  - intensiunea și extensiunea termenului scad
10. Propoziția "*Unele fotografii nu sunt prelucrate pe calculator*" este:
- universală afirmativă
  - particulară negativă
  - particulară afirmativă
  - universală negativă

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Unele situații de viață sunt provocatoare.
- Unele greșeli nu sunt intenționate.
- Niciun om cinstit nu este mincinos.
- Toți judecătorii sunt persoane responsabile.

- A. Precizați formula propoziției 4. **2 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, subcontrara propoziției 1 și supraalternă propoziției 2. **6 puncte**
- C. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **10 puncte**
- D. Reprezentați prin metoda diagramelor Euler propoziția categorică 3. **4 puncte**
- E. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:
X: Dacă unii conducători auto nu sunt femei, atunci unele femei nu sunt conducători auto.
Y: Dacă toate balenele sunt mamifere, atunci unele mamifere sunt balene.

Pornind de la această situație:

- scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
- explicați corectitudinea raționamentelor formalizate. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

- A. Fie următoarele două moduri silogistice: *eae-2*, *aai-1*.
- Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**
  - Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea oricăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **4 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un argument valid cu două premise, prin care să justificați propoziția "*Toate faptele bune sunt admirate*". **8 puncte**
- C. Fie următoarea definiție: *Istoria este știința care studiază evenimentele istorice*.
- Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
  - Enunțați două reguli de corectitudine a definirii, diferite de regula de la punctul a. și construiți, pentru fiecare dintre acestea, câte o definiție care să le încalce. **8 puncte**

Examenul de bacalaureat național 2016

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 10

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.**
- **Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.**

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

câte 3 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-d, 2-c, 3-b, 4-c, 5-c, 6-d, 7-c, 8-a, 9-b, 10-b.

10x3p= **30 puncte**

SUBIECTUL al II -lea **(30 de puncte)**

A. precizarea formulei propoziției 4: SaP **2 puncte**

B. - câte 1 punct pentru construirea, în limbaj formal, a subcontrarei propoziției 1 (SoP) și a supraalternei propoziției 2 (SeP) **2x1p=2 puncte**

- câte 2 puncte pentru construirea, în limbaj natural, a subcontrarei propoziției 1 și a supraalternei propoziției 2 **2x2p= 4 puncte**

C. - câte 1 punct pentru aplicarea explicită a operațiilor de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4, în limbaj formal **2x2x1p= 4 puncte**

- câte 1 punct pentru derivarea, în limbaj natural, a conversei fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4 **2x1p= 2 puncte**

- câte 2 puncte pentru derivarea, în limbaj natural, a obversei fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4 **2x2p= 4 puncte**

D. reprezentarea prin metoda diagramelor Euler a propoziției categorice 3 **4 puncte**

E. a. câte 2 puncte pentru scrierea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre opiniile celor doi elevi (X: SoP→PoS, respectiv Y: SaP→PiS) **2x2p= 4 puncte**

b. câte 2 puncte pentru explicarea corectitudinii logice a fiecăruia dintre celor două raționamente (de exemplu, X: SoP→PoS conversiune nevalidă, se încalcă legea distribuirii termenilor; Y: SaP→PiS conversiune validă, se respectă legea distribuirii termenilor) **2x2p= 4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea **(30 de puncte)**

A.

1. - câte 2 puncte pentru scrierea schemei de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:

PeM   MaP

SaM   SaM

SeP   SiP

2x2p= 4 puncte

- construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă oricăreia dintre cele două scheme de inferență **4 puncte**

2. - reprezentarea grafică, prin intermediul diagramelor Venn, a oricăruia dintre cele două moduri silogistice date **3 puncte**

- precizarea deciziei privind validitatea modului silogistic reprezentat grafic **1 punct**

B.

- construirea, în limbaj formal, a argumentului valid care să justifice propoziția dată **4 puncte**
- construirea, în limbaj natural, a argumentului valid care să justifice propoziția dată **4 puncte**

C.

- a. menționarea oricărei reguli de corectitudine pe care o încalcă definiția dată **2 puncte**
- b. - câte 2 puncte pentru enunțarea fiecăreia dintre regulile de corectitudine a definiției, diferite de regula de la punctul a **2x2p= 4 puncte**
  - câte 2 puncte pentru construirea fiecăreia dintre definițiile cerute **2x2p= 4 puncte**